

ČESKÁ TECHNICKÁ NORMA

ICS 01.120 **Říjen 2014**

Mezinárodní elektrotechnický slovník –
Část 901: Normalizace

ČSN
IEC 60050-901
33 0050

International electrotechnical vocabulary –
Part 901: Standardization

Vocabulaire électrotechnique international –
Partie 901: Normalisation

Tato norma je českou verzí mezinárodní normy IEC 60050-901:2013. Překlad byl zajištěn Úřadem pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví. Má stejný status jako oficiální verze.

This standard is the Czech version of the international Standard IEC 60050-901:2013. It was translated by the Czech Office for Standards, Metrology and Testing. It has the same status as the official version.

Národní předmluva

Souvisící ČSN

ČSN EN 45020 (01 0101) Normalizace a souvisící činnosti – Všeobecný slovník

ČSN EN 62075:2008 (36 9063) Audiovizuální zařízení, zařízení pro informační a komunikační technologie –
Ekodesign

ČSN EN 62430:2010 (36 9081) Ekodesign elektrických a elektronických produktů

ČSN EN ISO 14001:2004 (01 0901) Systémy environmentálního managementu – Požadavky s návodem pro použití

ČSN EN ISO 14040:2006 (01 0940) Environmentální management – Posuzování životního cyklu – Zásady a osnova

ČSN IEC 60050-113 (33 0050) Mezinárodní elektrotechnický slovník – Část 113: Fyzika pro elektrotechniku

Vypracování normy

Zpracovatel: CTN Akustika Praha, s. r. o., IČ 60490608, Ing. Jarmila Millerová, PhDr. Věra Vlková, CSc.

Technická normalizační komise: TNK 21 Terminologie v elektrotechnice

Pracovník Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví: Ing. Jan Křivka

MEZINÁRODNÍ NORMA

Mezinárodní elektrotechnický slovník – IEC 60050-901

Část 901: Normalizace První vydání

2013-11

Obsah

Strana

Předmluva 4

Úvod 5

Dodržované principy a pravidla 5

1 Rozsah platnosti 7

2 Termíny a definice 7

Oddíl 901-01 – Principy a cíle normalizace 8

Oddíl 901-02 – Druhy normativních dokumentů a norem 14

Oddíl 901-03 – Orgány odpovědné za normy a předpisy 21

Oddíl 901-04 – Příprava a zpracování normativních dokumentů 25

Oddíl 901-05 – Obsah a struktura normativních dokumentů 28

Oddíl 901-06 – Harmonizace a implementace normativních dokumentů 32

Oddíl 901-07 – Začlenění environmentálních aspektů do norem 42

Abecední rejstříky 47

Předmluva

1. IEC (Mezinárodní elektrotechnická komise) je celosvětová normalizační organizace zahrnující všechny národní elektrotechnické komitáty (národní komitáty IEC). Cílem IEC je podporovat mezinárodní spolupráci ve všech otázkách, které se týkají normalizace v oblasti elektrotechniky a elektroniky. Za tím účelem, kromě jiných činností, IEC vydává mezinárodní normy, technické specifikace, technické zprávy, veřejně dostupné specifikace (PAS) a pokyny (dále „publikace IEC“). Jejich vypracování je svěřeno technickým komisím; každý národní komitát IEC, který se zajímá o projednávaný předmět, se může těchto prací zúčastnit. Mezinárodní vládní i nevládní organizace, s nimiž IEC navázala pracovní styk, se těchto prací rovněž zúčastňují. IEC úzce spolupracuje s Mezinárodní organizací pro normalizaci (ISO) v souladu s podmínkami dohodnutými mezi těmito dvěma organizacemi.
2. Oficiální rozhodnutí nebo dohody IEC týkající se technických otázek vyjadřují v největší možné míře mezinárodní shodu v názoru na předmět, kterého se týkají, protože v každé technické komisi jsou zastoupeny všechny zainteresované národní komitáty.
3. Publikace IEC mají formu doporučení pro mezinárodní používání a v tomto smyslu jsou přijímány národními komitáty IEC.

Přestože je věnováno velké úsilí tomu, aby byl obsah publikací IEC přesný, IEC nemůže nést odpovědnost za způsob, jakým jsou používány, nebo za jakoukoliv chybnou interpretaci uživatelem.

4. Na podporu mezinárodního sjednocení národní komitěty IEC transparentně přejímají publikace IEC v maximální možné míře do svých národních a regionálních publikací. Každý rozdíl mezi publikací IEC a odpovídající národní nebo regionální publikací v nich musí být jasně vyznačen.
5. IEC se nezabývá ověřováním shody. Služby posuzování shody a v některých oblastech přístup ke značkám shody poskytují nezávislé certifikační orgány. IEC nenes odpovědnost za žádné služby prováděné nezávislými certifikačními orgány.
6. Všichni uživatelé se mají ujistit, že mají poslední vydání této publikace.
7. IEC ani její řídicí pracovníci, zaměstnanci, pomocné síly nebo zástupci, včetně samostatných expertů a členů technických komisí a národních komisí IEC, neodpovídají za jakékoliv zranění osob, poškození majetku nebo poškození čehokoliv, ať už přímé, nebo nepřímé, ani za náklady (včetně právních poplatků) a výdaje spojené s publikováním, používáním a spoléháním se na tuto publikaci IEC nebo na jiné publikace IEC.
8. Upozorňuje se na normativní odkazy citované v této publikaci. Používání citovaných publikací je nezbytné ke správnému používání této publikace.
9. Upozorňuje se na možnost, že některé prvky této publikace IEC mohou být předmětem patentových práv. IEC nelze činit odpovědnou za identifikaci jakéhokoliv nebo všech patentových práv.

Mezinárodní normu IEC 60050-901 vypracovala technická komise IEC/TC 1 *Terminologie*.

Toto první vydání zahrnuje terminologii dříve vydanou v Pokynů ISO/IEC 2, Pokynů IEC 108 a Pokynů IEC 109 a prověřenou jako požadavek na změnu C00003 z důvodu začlenění do *Mezinárodního elektrotechnického slovníku*.

Tato publikace byla vypracována v souladu se směrnicemi ISO/IEC, část 1, doplněk IEC, přílohy SK a SL, a byla schválena obvyklým postupem pro tvorbu databáze validačním týmem technické komise IEC/TC 1 *Terminologie*.

Seznam všech částí souboru IEC 60050 vydaných pod společným názvem *Mezinárodní elektrotechnický slovník* je možno nalézt na webových stránkách IEC a je dostupný na www.electropedia.org.

Všechny části souboru IEC 60050 mají status horizontální normy v souladu s Pokynem IEC 108.

Úvod

Dodržované principy a pravidla

Obecně

IEV (soubor IEC 60050) je univerzální vícejazyčný slovník zahrnující oblast elektrotechniky, elektroniky a telekomunikací (dostupný na www.electropedia.org). Obsahuje přibližně 20 000 *terminologických hesel*, z nichž každé odpovídá jednomu *pojmu*. Tato hesla jsou rozdělena do přibližně 80 *částí*, přičemž každá část odpovídá určité oblasti.

PŘÍKLADY

Část 161 (IEC 60050-161): Elektromagnetická kompatibilita

Část 411 (IEC 60050-411): Točivé stroje

Hesla jsou řazena podle hierarchického klasifikačního schématu část/oddíl/pojem, pojmy jsou v oddílech uspořádány systematicky.

Termíny a definice (popřípadě neverbální vyjádření, příklady, poznámky a zdroje) jsou v heslech

uvedeny ve dvou nebo ve třech jazycích IEC, kterými jsou francouzština, angličtina a ruština (*základní jazyky IEV*).

U každého hesla jsou uvedeny také samostatné termíny v *doplňkových jazycích IEV* (arabštině, čínštině, finštině, italštině, japonštině, němčině, norštině, polštině, portugalštině, slovinštině, srbštině, španělštině a švédštině).

Uspořádání terminologického hesla

Každé heslo odpovídá určitému pojmu a obsahuje:

- číslo hesla,
- popřípadě písmennou značku pro veličinu nebo jednotku,

dále pro každý základní jazyk IEV:

- termín označující pojem, nazývaný „*preferovaný termín*“, popřípadě doplněný *synonymy a zkratkami*,
- *definici* pojmu,
- popřípadě neverbální vyjádření, příklady a poznámky k heslu,
- popřípadě *zdroj*

a na konci samostatné termíny v doplňkových jazycích IEV.

Číslo hesla

Číslo hesla se skládá ze tří prvků oddělených spojovníky:

Číslo části: 3 číslice,

Číslo oddílu: 2 číslice,

Číslo pojmu: 2 číslice (01 až 99).

PŘÍKLAD 131-13-22

Písmenné značky pro veličiny a jednotky

Tyto značky, které jsou jazykově nezávislé, jsou uvedeny na samostatném řádku za číslem hesla.

PŘÍKLAD

131-12-04

R

odpor

Preferovaný termín a synonyma

Preferovaný termín je termín, který stojí na začátku terminologického hesla v daném jazyce; za ním mohou následovat synonyma. Je vytištěn tučným písmem.

Synonyma:

Synonyma jsou vytištěna na samostatných řádcích pod preferovaným termínem: jsou rovněž

vytištěna tučným písmem, vyjma nevhodných synonym, která jsou vytištěna netučným písmem. Za nevhodným synonymem následuje označení „(nevhodný termín)“.

Neexistence odpovídajícího termínu:

Jestliže v daném jazyce neexistuje odpovídající termín, je preferovaný termín nahrazen pěti tečkami, tj:

„ “ (a samozřejmě tu nejsou synonyma).

Charakteristiky

Každý termín (nebo synonymum) může být doplněn charakteristikami uvádějícími doplňující informace. Tyto charakteristiky jsou vytištěny netučným písmem za příslušným termínem, na stejném řádku jako tento termín.

PŘÍKLAD

specifické použití termínu:

přenosové vedení <v elektrizačních soustavách>

národní varianta:

lift, GB (výťah)

gramatické informace:

quantize, verb (kvantovat)

transient, noun (přechodný proces; přechodný jev)

AC, adj (střídavý (proud))

Zdroj

V některých případech je nezbytné zařadit do určité části IEV pojem převzatý z jiné části IEV nebo z jiného uznávaného terminologického dokumentu (Pokyn ISO/IEC 99, ISO/IEC 2382 atd.), buď s modifikací definice (a popřípadě termínu), nebo bez ní.

To je vyjádřeno uvedením zdroje. Tato informace je vytištěna netučným písmem a je uvedena na konci hesla v každém z uvedených základních jazyků IEV.

PŘÍKLAD: [ZDROJ: IEC 60050-131:202, 131-03-13, modifikováno]

Termíny v doplňkových jazycích IEV

Tyto termíny následují za hesly v základních jazycích IEV, na samostatných řádcích, předchází jim dvoupísmenný kód (Alpha-2 code) stanovený v ISO 639-1 pro daný jazyk a jsou uspořádány abecedně podle tohoto kódu.

1 Rozsah platnosti

Tato část IEC 60050 uvádí základní terminologii používanou v oblasti technické normalizace a také

základní termíny týkající se specifických aplikací a technologií, které s nimi souvisejí. Má status horizontální normy v souladu s Pokynem IEC 108 *Směrnice pro zajištění konzistentnosti (vzájemného souladu) publikací IEC – Použití horizontálních norem*.

Tato terminologie je konzistentní s terminologií zpracovanou v ostatních odborných částech IEV.

Tato horizontální norma je primárně určena technickým komisím pro přípravu norem v souladu s principy stanovenými v Pokynu IEC 108.

Jednou z odpovědností technické komise je používat při tvorbě svých publikací horizontální normy všude tam, kde je to vhodné. Obsah této horizontální normy se neuplatní, pokud se na něj v příslušných publikacích nebude výslovně odkazovat nebo do nich nebude začleněn.

Konec náhledu - text dále pokračuje v placené verzi ČSN.